

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту
та зовнішньоекономічної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
аграрного менеджменту

_____ А. Д. Остапчук

“_____” _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

адміністративного

менеджменту та

зовнішньоекономічної діяльності

Протокол №14 від “17” червня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ **Т.Л. Мостенська**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 – «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

факультет _____ аграрного менеджменту _____

(назва факультету)

Розробник: к.е.н., доц. Файчук Олександр Михайлович

Київ-2020

1. Опис навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	<u>07 – Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	
Спеціальність	<u>073 – Менеджмент</u> (шифр і назва)	
Освітня програма	«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	
Семестр	3-й	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	-	
Індивідуальні завдання	45 год.	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	7 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - отримання студентами знань щодо особливостей формування та розвитку сфери міжнародного бізнесу, оволодіння аналітичними і практичними навичками, пов'язаними з реалізацією стратегій міжнародного бізнесу, а також дослідженням та прогнозуванням економічних пріоритетів його функціонування, як у світовому господарстві, так і в економіці України.

Завдання:

- з'ясувати сутність міжнародного бізнесу в епоху глобалізації;
- обґрунтувати особливу роль культури у формуванні міжнародного бізнесу;
- розкрити вплив інтернаціоналізації бізнесу на розвиток міжнародних компаній;

- пояснити місце та роль багатонаціональних компаній у системі міжнародного бізнесу;
- пояснити студентам базові стратегії міжнародних компаній;
- розкрити організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній;
- обґрунтувати основні способи виходу фірми на зарубіжні ринки;
- пояснити внутрішні і зовнішні компоненти формування діяльності міжнародної компанії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність міжнародного бізнесу та основні форми міжнародної підприємницької діяльності;
- вплив культури на особливості ведення міжнародного бізнесу;
- сучасні головні тенденції функціонування багатонаціональних корпорацій;
- сутність та види базових стратегій міжнародного бізнесу;
- головні види організаційних структур міжнародних компаній;
- основні способи міжнародної експансії підприємства;
- внутрішні та зовнішні аспекти розвитку міжнародної компанії;
- **вміти:**
- передбачити вплив національної культури на особливості виходу фірми на зарубіжний ринок;
- ідентифікувати багатонаціональну компанію;
- приймати рішення щодо вибору базової стратегії міжнародного бізнесу в залежності від ступеня конкурентної боротьби та вимог місцевого попиту;
- правильно обирати вид організаційної структури фірми при виході на зарубіжний ринок;
- раціонально приймати рішення щодо способу виходу підприємства на зовнішні ринки, виходячи із його можливостей та ключових компетентностей;
- правильно обирати стратегію вибору місця виробництва міжнародної компанії.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК№2 Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог

ЗК№6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК№7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК№1 Вміння обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до міжнародних стандартів;

СК№9 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію

СК№11 Здатність використовувати методичні та практичні підходи до здійснення господарської діяльності організацій в умовах міжнародної діяльності

СК№12 Здатність знаходити та оцінювати ринкові можливості на зовнішніх ринках.

1. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної(заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ												
Тема 1. Міжнародний бізнес в епоху глобалізації	11	2	4			5						
Тема 2. Особлива роль культури у формуванні міжнародного бізнесу	11	1	4			6						
Тема 3. Інтернаціоналізація бізнесу як базис глобалізації	12	2	4			6						
Тема 4. Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу	10	2	2			6						
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>44</i>	<i>7</i>	<i>14</i>			<i>23</i>						
Змістовий модуль 2. ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ												
Тема 5. Види стратегій міжнародних компаній	11	2	4			5						
Тема 6. Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній	11	2	4			5						
Тема 7. Способи виходу фірми на зарубіжні ринки	12	2	4			6						
Тема 8. Внутрішні та зовнішні компоненти формування діяльності міжнародної компанії	12	2	4			6						
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>46</i>	<i>8</i>	<i>16</i>			<i>22</i>						
Усього годин	90	15	30			45						
Курсовий проект (робота) з _____												
(якщо є в робочому навчальному плані)												
Усього годин	90	15	30			45						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародний бізнес в епоху глобалізації	2
2	Особлива роль культури у формуванні міжнародного бізнесу	2
3	Інтернаціоналізація бізнесу як базис глобалізації	2
4	Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу	2
5	Види стратегій міжнародних компаній	2
6	Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній	
7	Способи виходу фірми на зарубіжні ринки	2
8	Внутрішні та зовнішні компоненти формування діяльності міжнародної компанії	2
	<i>Всього</i>	<i>14</i>

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародний бізнес в епоху глобалізації	2
2	Особлива роль культури у формуванні міжнародного бізнесу	2
3	Інтернаціоналізація бізнесу як базис глобалізації	2
4	Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу	2
5	Види стратегій міжнародних компаній	2
6	Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній	2
7	Способи виходу фірми на зарубіжні ринки	2
8	Внутрішні та зовнішні компоненти формування діяльності міжнародної компанії	2
	<i>Всього</i>	<i>16</i>

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів

для визначення рівня засвоєння знань студентами

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ОС «Магістр» Спеціальність: 073 «Менеджмент» Освітня програма: «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»	Кафедра «Адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності»	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____ з дисципліни «<u>Міжнародний бізнес</u>»	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) Мостенська Т.Л. (ПІБ) «17» червня 2020 р. Протокол №14
--	---	---	---

ПАКЕТ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Варіант №

I. Теоретичні запитання (кількість балів за кожне розкрите теоретичне питання – 10 балів):

1. Які базові причини примушують фірми ставати глобальними?
2. Які види базових стратегій є більш виправданими для міжнародної фірми у випадку посилення конкуренції на зовнішньому ринку? Відповідь обґрунтуйте.

II. Тестові завдання (кількість балів за кожний тест – 1 бал)

	<i>Виберіть одну правильну відповідь</i>
1.	<i>Що забороняє один із економічних принципів ісламу?</i>
A)	приватне підприємництво
B)	отримання прибутку
B)	стягнення проценту на кредит
Г)	дотримання договірних зобов'язань
2.	<i>У якій країні в офіційних документах торгівлю товарами позначають терміном «visible trade»?</i>
A)	США
B)	Канада
B)	Австралія
Г)	Велика Британія
3.	<i>Для якої базової стратегії міжнародного бізнесу найбільше підходить глобальна матрична структура організації фірми?</i>
A)	стратегія локалізації
B)	міжнародна стратегія
B)	стратегія глобальної стандартизації
Г)	транснаціональна стратегія
	<i>Виберіть декілька правильних відповідей</i>
4.	<i>Які із перелічених нижче багатонаціональних компаній є європейськими?</i>
A)	ABB
B)	Unilever
B)	General Motors
Г)	Fuji
5.	<i>В яких галузях найбільш часто використовують спосіб міжнародної експансії – проекти під ключ?</i>
A)	агропродовольча
B)	нафтопереробна
B)	металургійна

Г)	хімічна
6.	<i>Які важливі стратегічні цілі ставляться перед функціями логістики і виробництва у міжнародній фірмі?</i>
А)	збільшення обсягу продажу товарів
Б)	зниження витрат
В)	підвищення якості товару
Г)	продовження гарантійного терміну на продукцію

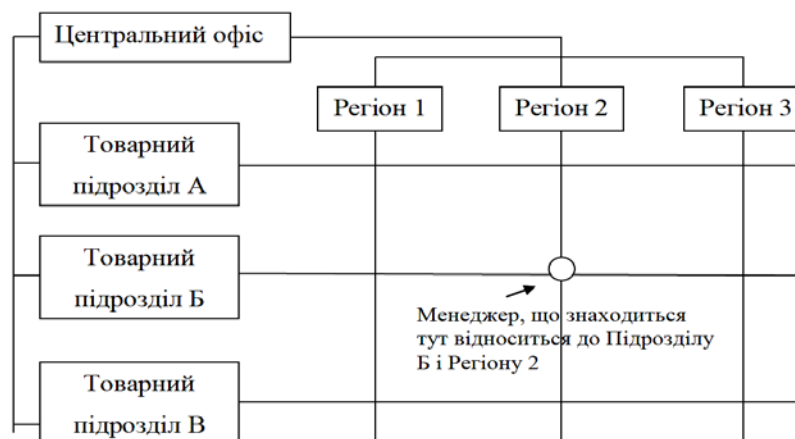
Вставте пропущені слова:

7.	(А) _____ (Б) _____ це встановлення безпосередніх стійких виробничих зв'язків між підприємствами різних країн, внаслідок чого виробничий процес в одній країні стає частиною процесу, що відбувається у світовому масштабі
8.	(А) _____ від ефекту (Б) _____ - це зниження собівартості одиниці продукції, що досягається за рахунок великого обсягу виробництва.

9. Вставте відповідність способів виходу фірми на зарубіжний ринок із їх характеристиками:

А	експорт	1	фірма позбавляється від багатьох витрат і ризиків самостійного виходу на зарубіжний ринок
Б	здача готових проектів під ключ	2	забезпечує компанії жорсткий контроль за операціями в інших країнах, що необхідно для здійснення глобальної стратегії координації
В	франчайзинг	3	може допомогти фірмі отримати економію від місцевих вигод і від ефектів кривої досвіду
Г	створення спільних підприємств	4	фірми не мають у зарубіжній країні довгострокових економічних інтересів
Д	створення власних дочірніх компаній	5	компанія отримує вигоди від знань свого партнера про умови конкуренції, про культуру, мову, політичну і економічну систему зарубіжної країни

10. Як називається представлений на рисунку вид організаційної структури міжнародної компанії?

8. Методи навчання

Лекція – основна форма проведення аудиторних занять у вищому навчальному закладі, вона покликана формувати у студентів основи знань з відповідної наукової галузі, а також визначити напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Економіка світового сільського господарства», а також зв'язок з іншими дисциплінами. Основне завдання лекційного заняття – викладання

конкретних тем відповідно до програми навчальної дисципліни в логічній послідовності та взаємозв'язку.

Практичні заняття забезпечують закріплення та систематизацію теоретичних знань студентів та набуття ними необхідних навичок з питань особливостей національної економіки та інституціональних чинників та їх вплив на специфіку економічного розвитку.

Самостійна та індивідуальна робота є основним засобом засвоєння матеріалу у вільний від аудиторних занять час на основі вивчення законодавчих актів, навчальної літератури, додаткових джерел, поточної інформації. Окрім того індивідуальні завдання передбачають виконання студентами завдань науково – дослідного, творчого характеру. Ці завдання спрямовані на підвищення рівня підготовки і розвиток індивідуальних творчих здібностей обдарованих студентів.

9. Форми контролю

Контроль набутих знань здійснюється у таких формах: поточного контролю на практичних заняттях (опитування, тестування, виконання ситуаційних завдань), модульного контролю (контрольна робота після вивчення навчального матеріалу, об'єднаного в модуль чи змістовий модуль), підсумкового контролю - ПМК (поточний модульний контроль за підсумками вивченого матеріалу та пишеться залікова робота).

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. №1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Міжнародний бізнес: робочий зошит [метод. вказ.] / О.М. Файчук, С.В. Сидоренко. – К.: НУБіП України, 2016. – 199 с.
2. Міжнародний бізнес : навчальний посібник / О. М. Файчук, С. В. Сидоренко. – К. : НУБіП України, 2016. – 236 с.

12. Рекомендована література

- основна

1. Міжнародний бізнес : навчальний посібник / О. М. Файчук, С. В. Сидоренко. – К. : НУБіП України, 2016. – 236 с.
2. International business: tutorial / О. М. Faichuk, О. V. Faichuk. – К.: NULES of Ukraine, 2019. – 220 р.
3. Гриффин Р. Международный бизнес [4-е изд.] / Р. Гриффин, М. Пастей / Пер. с англ. под ред. А.Г. Медведева. - СПб.: Питер, 2006. - 1088 с.
4. Хилл Ч. Международный бизнес. [8-е изд.] / Ч. Хилл. – СПб.: Питер, 2013. – 688 с.
5. Гіл, Чарльз В. Л., Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку / В. Л. Чарльз Гіл / Пер. з англ. А.Олійник, Р. Ткачук. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 856 с.

- допоміжна

1. Європейська економічна інтеграція: навчальний посібник / С.М. Кваша, О.М. Файчук, О.В. Файчук. – К.: НУБіП України, 2019. – 282 с.

2. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: [навч. посіб.]/ Д. Г. Лук'яненко ; Київський національний економічний ун-т. - К.: КНЕУ, 2005. - 204 с.
3. Міжнародна економічна діяльність України: [навч. посіб.] / В.П. Галушко, Н.Є. Голомша, О.М. Файчук, О.В.Файчук. – К.: НУБіП України. 2016. – 447с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Світової організації торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wto.org/>
2. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/>
3. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://europa.eu/>